

Pardubice

Kraj: Pardubický

Správní obvod: Pardubice

Nadmořská výška: 221 m n. m.

Počet obyvatel: 82 277

Adresa URL: www.pardubice.eu

Okres: Pardubice

GPS souřadnice: 50.034309N, 15.781199E

První pís. zmínka: 1295 (729 let)

PSČ: 530 21

Facebook: [mestoperniku](https://www.facebook.com/mestoperniku)

Historie obce Pardubice

První dochovaná zmínka o existenci Pardubic pochází z roku 1295, kdy papež Bonifác VIII. potvrzuje v lokalitě klášter cyriaků a chrám sv. Bartoloměje. Prvním vlastníkem na začátku 14. století byl Púta z Dubé.

Kolem roku 1325 vyměnili synové Púty z Dubé Pardubice s rytířem Arnoštem z Hostýně. Pardubice se staly městem někdy kolem roku 1340. Tehdy stále náležely rodu pánů z Pardubic, jehož nejvýznamnější postavou byl Arnošt z Pardubic – syn Arnošta z Hostýně, první pražský arcibiskup, rádce a přítel císaře Karla IV., význačná evropská osobnost té doby. Šlechtický rod Páni z Pardubic měli ve svém znaku přední bílou polovinu koně se zlatou uzdou na červeném štítu.

O 200 let později se v Čechách vžilo úsloví "Skví se jako Pardubice", které nebylo v žádném případě přehnané. O tom nakonec každého dodnes nejlépe přesvědčí procházka historickou částí města, která se svým zámekem, podzámčím a náměstím obklopeným malebnými uličkami patří ke světovým unikátům. Neexistuje příliš mnoho takto dochovaných ukázek dovedností a schopností našich předků.

O středověký rozkvět Pardubic se zasloužil rod pánů z Pernštejna. Vilém II. z Pernštejna – nejmočnější šlechtic tehdejšího českého království, který město s okolním panstvím koupil roku 1491, přestavěl zdejší vodní hrad na pozdně gotickou rezidenci a jeho synové Vojtěch a Jan pak pokračovali v přebudování již v renesančním duchu. Dnes představuje pardubický zámecký komplex s opevněním jeden z mála unikátních přechodů mezi hradem a zámekem, které se na světě dochovaly. Vilém z Pernštejna rovněž rozhodl o půdorysu a jednotném stylu města, který se zachoval do současnosti. Na historickém pardubickém náměstí se dosud nacházejí pozdně gotické a renesanční domy, které organicky doplňují stavby z pozdějších období.

Po slavné éře Pernštejnů, kteří zadlužené panství prodali v roce 1560 arciknížeti Maxmiliánu II. Habsburskému, význam i věhlas Pardubic začal upadat, i když zde při občasných návštěvách vítali i panovníky a do 18. století bylo město rovněž významnou pevností. Na druhé straně je však často sužovaly války a nemoci a přísné cechovní předpisy omezovaly rozkvět podnikání. Třicetiletá válka město ještě více zbídačila.

Mohutné opevnění však nakonec vzalo za své s postupným rozvojem města podmíněným železnou dráhou severní státní dráhy z Olomouce do Prahy, jejímž hlavním projektantem byl pardubický občan Jan Perner. Původní trasa z Pardubic do Olomouce se začala záhy rozrůstat do dalších směrů a předznamenala postavení Pardubic jako významného dopravního uzlu, v čemž hrála důležitou roli i výhodná poloha města v samém středu Čech.

Krátce po zřízení železnice v Pardubicích začal opět rozvoj města. Byl postaven lihovar, cukrovar, vznikly

zde významné podniky jako Fantovy závody (dnes rafinerie Paramo) nebo výrobce mlýnských strojů Prokop a synové, které předznamenaly celkový rozvoj pardubického průmyslu, především strojírenského a potravinářského.

Podobně jako v jiných místech země tehdy došlo ke značnému rozvoji kultury, sportu a dalších odvětví. Dne 5. listopadu 1874 se poprvé běžel světoznámý dostih Velká pardubická. Centrem kultury se stal hotel Veselka (zbořen 1972), roku 1909 bylo postaveno Městské divadlo. Roku 1903 se v Bubeníkových sadech uskutečnila Východočeská výstava. Pardubice se staly kolébkou českého letectví, když 13. května roku 1911 uskutečnil inženýr Jan Kašpar první dálkový let z Pardubic do Velké Chuchle u Prahy, kde přistál na dostihovém závodisti.

Po 1. světové válce došlo k dalšímu rozmachu průmyslu. Vznikly firmy Explosia a Synthesia, také Telegrafia, později Tesla. V roce 1931 se ve městě konala celostátní Výstava tělesné výchovy a sportu. V té době byl postaven i hotel Grand, Průmyslové muzeum, dnes Střední průmyslová škola potravinářská.

Po 2. světové válce se započalo s výstavbou nových čtvrtí, ještě ve 40. letech to bylo sídliště Dukla v místě dřívější Válečné nemocnice Pardubice a sídliště Tesla, v roce 1957 sídliště Višňovka a sídliště Na drážce. Roku 1952 byla ve městě zavedena trolejbusová doprava. Roku 1958 bylo vybudováno nové vlakové nádraží. V šedesátých letech se začalo stavět sídliště Polabiny na pravém břehu Labe. Poté byla vybudována ještě sídliště Dubina a Cihelna.

